

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

Van Aylva: aanvulling

Brouwers, Y.; Noomen, P.N.; Vries, O.

published in

De Nederlandsche Leeuw
1989

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Brouwers, Y., Noomen, P. N., & Vries, O. (1989). Van Aylva: aanvulling. *De Nederlandsche Leeuw*, 106, 130-131.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

orgen 118 roeden in het Oude Buitenland van West-Barendrecht en nog één morgen 139 roeden weiland aldaar³⁴⁹.

Voor 1725 Car.gld. kocht *Looijmans* op 18 mei 1709 een huis „op en dijck aende straatwech” in West-Barendrecht³⁵⁰.

Op 27 april 1706 testeerden *Looijmans* en zijn tweede vrouw³⁵¹ en op 22 sept. 1709 compareerde de weduwe *Marigien Werrebouts van der Wel*, wonende onder Barendrecht, en verklaarde dat de destijds tot mede-voogd aangestelde *Bastiaan Gijsberts Weeda* was komen te verlijden. Zij stelde nu *Jan Jansse Leeuwenburgh* en *Bruijn Ariense Hamurgh*, beiden wonende te Barendrecht, tot mede-voogden aan over de twee nog in leven zijnde nagelaten kinderen van *Looijmans*³⁵².

Bij akte van 4 juni 1710 verklaarde *Marigie Werrebouts van (der) Wel* aan *Willem* en *Maritie Isax Looijmans*, de twee nog in leven zijnde kinderen van wijlen haar man bij diens eerste vrouw *Marigie Wil(m)s Jongen Dijkgraaf*, 400 Car.gld. schuldig te zijn voor hun vaderlijke erfpottie. Dit geld zou zij zo lang onder beheer mogen houden tot het jongste kind de leeftijd van twintig jaar bereikt zou hebben en waarvoor zij dan al die tijd een jaarlijkse interest zou moeten erenkenen. Als zekerheid hiervoor stelde zij 1 morgen 100 roeden in het Buitenland en verder haar persoon en overige goederen³⁵³.

Over *Looijmans* en zijn tweede vrouw werden nog verschillende kten gevonden, welke in de publikatie over het geslacht *Van der Vel* ter sprake worden gebracht^{328a}. Slechts wil ik nog melding maken aan een amusant aandoende rechtszaak, die handelde over een „dexel aan een ton met een hengel van een emmer”, en waar *Marigie van der Wel* en haar (enig nog in leven zijnde) stiefkind *Maritie Looijmans* bij betrokken waren. De zaak werd op 4 maart 1711 voor het gerecht van West-Barendrecht en Carnisse gebracht³⁵⁴.

en (Lijntje) Willemsdr. Jongendijkgraef, ged. Barendrecht c. 1665 j.d. van en won. West-Barendrecht/won. onder Barendrecht (1700), weduwe won. Strijen (1708), † (mpost Strijen 14) sept. 1714, tr. 1e Barendrecht (met akte van Strijen, hij f 3 impost te Strijen, zij te West-Barendrecht en Carnisse 15 okt.) 7 nov. 1700 *Bastiaan Gijsberts Weeda*, ged. Strijen 7 dec. 1667, j.m. van en won. Barendrecht (1700), wagenmaker te Strijen, † (f 3 impost Strijen c. 1707, zn. van *Gijsbrecht (Gijsbert) Bastiaensz. Weeda Wagemaecker*, wagenmaker te Strijen, en *Beatrix Isaacsste*; tr. 2e (zij f 3 impost Strijen 9 nov.) 1708 *Claes Jz. Suijderend (Zuijderijnt)*, ged. Maasland 21 maart j.m. van Maasland, won. Charlois (1689), weduwnaar Charlois (1708), wagenmaker aan de Gouwstraat te Charlois, † Strijen (f 3 impost ald. 17) febr. 1713, zn. van *Jornelisz. Suijderent* en *N.N.* en wedr. van (tr. Charlois c. 1689) *Grietje Huijgen van der Pols*, in 1689 j.d. van en Charlois.

In hun testament van 27 april 1706 benoemden *Isaac Willemsz. Looijmans* en zijn tweede vrouw *Bastiaan Weeda* tot mede-voogd over de eventuele minderjarige erfgenamen³⁵¹.

Van 3 aug. 1714 dateert de inventaris van de geabandonneerde boedel van de in Strijen overleden *Claas Ariense Zuijderent*, welke melding maakt van een huis met schuur aan de Gouwstraat te Charlois met wagenmakershout, liggende op de zolder, de vliering en op de werf. Verder was daarin nog wat huisraad. Dit alles was kennelijk verhuurd³⁵⁵.

Wie Willemsdr. Jongendijkgraef, ged. Barendrecht 1 maart (get. Arijaentie Koene) j.d. van en won. West-Barendrecht (1696), † na 23 jan. 1701³⁵⁶, tr. Barendrecht (zij f 3

noot 31, inv.nr. 5, fol. 116 e.v., akte dd. 7 juni 1700.
 inv.nr. 5, fol. 180 e.v., akte dd. 18 mei 1709.
 noot 232, protocol not. A. Reijnen.
 noot 262, inv.nr. 4993, fol. 250 e.v., akte dd. 22 sept. 1709.
 noot 31, inv.nr. 5, fol. 191 e.v., akte dd. 4 juni 1710.
 inv.nr. 24, akte dd. 4 maart 1711.
 noot 29, inv.nr. 44, fol. 13 e.v., akte dd. 3 aug. 1714.
 † doopgetuige te Barendrecht.
 noot 31, inv.nr. 5, fol. 117 e.v., akte dd. 7 juni 1700.

impost West-Barendrecht en Carnisse 15 juni) 8 juli 1696 *Isack Sijmons. Verhoeve* alias *Slooter*, ged. Barendrecht 9 nov. 1670, j.m. van en won. Oost-Barendrecht (1696), molenaar in Oost-Barendrecht, † na 7 juni 1700, zn. van *Simon Isacksz. Verhoeve* en *Ariaentie Foppen*.

Isack Sijmonse Verhoeve, getrouwd met *Leijgie Willems Jongen Dijkgraeff*, wonende onder Oost-Barendrecht, verklaarde bij akte van 7 juni 1700 440 Car.gld. schuldig te zijn aan *Antonij Outraet*, schout van Barendrecht. Als zekerheid stelde hij 2 morgen 543 roeden in het Oude Buitenland onder West-Barendrecht, aan de oostzijde o.a. belend aan zijn schoonzuster *Lijntje Jongen Dijkgraeff* en zwager *Looijmans*, aan de noordzijde aan laatstgenoemde³⁵⁷.

KORTE MEDEDELINGEN

Adelsgunsten.

Bij Koninklijk besluit van 9 september 1988, no. 16, werden Louwrens, Frederik Hendrik en Paul Anton Gijsbrecht Ploos van Amstel erkend te behoren tot de Nederlandse adel. Van de familie Ploos van Amstel zijn sinds 1864 een groot aantal leden erkend, recentelijk nog in 1950, 1954, 1978 en 1985. Vermoedelijk is het, wat deze familie betreft, de laatste erkenning geweest, aangezien alle in aanmerking komende takken nu zijn genobileerd.

Van Aylva (1989, kol. 14-62).

M. A. Beelaerts van Blokland toetst terecht de traditionele genealogieën *Aleva* aan oorkondelijke gegevens. De koopbrief van 1495 en het testament van *Gerland Hermana* leiden zo bijv. tot aantrekkelijke nieuwe inzichten. De ferdban op Sibaldagoed uit 1420¹ interpreteert hij echter onjuist. Deze vermeldt niet dat *Tiaert Aleva* Sibaldagoed van zijn vader *Douwe* erfde. Er staat dat *Tiaert* ferdban krijgt op Sibaldagoed, dat hij door ruil van *Douwe* heeft verkregen en dat *Douwe* van zijn eigen (*Douwe's*) vader had geërfd. Niet inbegrepen zijn² het land dat *Tiaert* van *Douwe* heeft gekocht, toen *Douwe* in *Focke Ukena's* gevangenis zat, en het land waarop *Gharbet* aanspraak maakt vanwege de dochter van *Breochte Kee*. *Douwe* stierf dus niet in of vóór 1420 in gevangenschap in het buitenland en was evenmin de vader van *Tiaert Aleva*. De vraag naar de juistheid van de traditionele volgorde *Douwe - Epe - Tiaert Aylva* laten we hier terzijde. Door O.F.O.I. 33 wordt deze volgorde in ieder geval niet weerlegd³.

Beelaerts' vraag (kol. 18) naar de betekenis van „in dae joegha boed” in het testament van *Yde Heringa* (O.F.O.I. 236) kan beantwoord worden indien men weet dat de vorm *j o e g h a* zich heeft ontwikkeld uit *e w i g h a*⁴ en dat er in het origineel niet *boed*, maar *beed* staat⁵: *Yde* wil in de eeuwige bede, in een memorie dus, worden opgenomen.

1. Oudfriesche Oorkonden (hierna O.F.O.) I,33.
2. „butte da lande” betekent „behalve de landen”, niet „buitens lands”.
3. Op Sibaldagoed, *Douwe Sibalda* en de oudste *Aleva's* hoopt Noomen in zijn dissertatie binnenkort nader in te gaan.
4. Vergelijk J. S. H. Boersma, De Friesche oorkonden uit het archief van het St.-Anthony-Gasthuis te Leeuwarden, II. Een bijdrage tot de kennis der historische grammatika van het Westfriesch (Amsterdam 1939), 76.
5. Vergelijk O. Vries, Correcties op P. Sipma, Oudfriesche Oorkonden, I-III, aangevuld met een overzicht van schrijvershanden (Groningen 1984), 28.

In kol. 25 en 34 maakt Beelaerts melding van een overeenkomst van *Reenck Aylva* met *Wilhelmus Syrxz*, secretaris van Wonseradeel, van 26 maart 1511, zonder opgave van bron. Het bedoelde stuk, waarvan de tekst te vinden is in het „Monumentboek” van P. W. van Sytzama (f. 12), is niet een overeenkomst van *Reenck Aylva* met *Wilhelmus Syrxz*, maar een door hen als zoenlieden (arbiters) gegeven baer (arbitrale uitspraak), waarvan bovendien de datum niet 26 maart 1511, maar 26 maart 1541 is.

Volledigheidshalve zij de aandacht tenslotte nog gevestigd op de grafsteen van een *Douwe Aylva*, die in 1980 te Witmarsum werd ontdekt⁶:

„(int iaer on)s heren m cccc ende xxxix starf dovva aylvva/ende int iaer va(n)/xxii staerf tede syn vvyf, om sente michaelis bid-voer/ (die sielen)”.

DRS. Y. BROUWERS
DRS. P. N. NOOMEN
DR. O. VRIES

sum¹¹ en in 1546 zijn erven gegoed zijn te Achlum¹². *D* broer *Epe* woonde in 1543 te Witmarsum¹¹, is in 1552 vol: voor Witmarsum¹³, overleed in 1557 en werd begraven t marsum¹⁴. Het komt mij voor dat in ieder geval het ste 1572 eerder op *Douwe Alephs* slaat dan op *Douwe Tjaerts*.

Douwe Alva's weeskinderen zijn in 1580 2 goudgulden dig aan de patroon van Ailsum¹⁵. Die 2 gouden florene: 1543 *Ernst Mockema* aan de patroon schuldig¹⁶. *Ernst v* vader van *Frouck*, *Douwe Aylva's* echtgenote.

JHR. MR. M. A. BEELAERTS VAN BLO

Van Balveren.

In mijn artikel Zeventiende-eeuwse Van Balverens, of men in het Liber Amicorum Jhr. Mr. C. G. van Valke (1985) is *Johanna de Ruyter*, de tweede echtgenote van *Chr van Balveren* de oude, aangewezen als een dochter van *F de Ruyter* en *Johanna van Lawick*.